

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku põhikiri

Vastu võetud 28.04.2004,
muudetud 25.11.2020, 27.-28.04.2021, 07.06.2021 ja 13.09.2021

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik rajaneb röömusõnumil Kristusest Jeesusest, kes on ühe, püha, üleilmse ja apostliku kiriku Issand.

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik on alates 16. sajandi usupuhastusest Eesti alal tegutsev luterlik kirik, kelle vaimulik elu ja järjepidev tegevus rahva usulisel ja kõlbelisel kasvatamisel algas eesti rahva ristiusustamisega.

1. PEATÜKK

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik

§ 1. Eesti Evangeelne Luterlik Kirik

Eesti Evangeelne Luterlik Kirik, lühendatuna Eesti Kirik või EELK, on vaba rahvakirik, kellel on enesekorralduse ja omavalitsemise õigus ning kes koosneb Eestis ja väljaspool Eestit paiknevatest ning temaga osaduses olevatest ja samadel õpetuslikel alustel tegutsevatest kogudustest.

§ 2. EELK ja tema kogudused

(1) EELK on juriidiline isik. EELK kogudused on juriidilised isikud käesoleva põhikirja (edaspidi nimetatud *põhikiri*) alusel.

(2) Lisaks põhikirjale sätestatakse kiriku siseelureeglid ja asjaajamiskord kirikukogu vastuvõetud kirikuseadustikus.

§ 3. EELK eesmärk

EELK kui Issanda Jeesuse Kristuse ühe, püha, üleilmse ja apostliku kiriku lahutamatu osa eesmärk on juhtida inimesi pääsemisele ja tõe tundmisele. EELK ülesanne on Jumala sõna kuulutamine ja sakramentide jagamine ning sellest tulenevalt haridus-, diakoonia- ja misjonitöö tegemine ja muul viisil kristliku usu ja armastuse levitamine, edendamine ja süvendamine. Oma ülesannet täites seisab EELK Jumala loodud elu pühaduse eest ning teenib kõlblust, õiglust ja rahu ühiskonnas ning üksikinimeste elus.

2. PEATÜKK

EELK õpetuse alused ja liturgia

§ 4. EELK õpetuse alused

EELK õpetuse alused on Vana ja Uus Testament ning neid seletavad Apostlik, Nikaia ja Athanasiuse usutunnistus, Augsburgi muutmata usutunnistus ja teised usutunnistuskirjad, mis on kogutud *Liber Concordiae*'sse.

§ 5. EELK suhted teiste kirikutega

EELK suhteid teiste kirikutega määratlevad õpetusliku sisuga kirikutevahelised kokkulepped, mille on heaks kiitnud kirikukogu.

§ 6. EELK jumalateenistused ja talitused

(1) EELK jumalateenistused on loetletud kirikuseadustikus ja asjakohases käsiraamatus.

(2) EELK talitused on ristimine, konfirmatsioon, piht, armulaud, laulatus, matus, pühitsemised ja õnnistamised, töötegija ja vaimuliku ametiseseadmine, piiskopi, preetri (õpetaja) ja diakoni ordinatsioon ning teised talitused, mis on loetletud kirikuseadustikus ja asjakohases käsiraamatus.

(3) Jumalateenistuste ja talituste kord määratakse kindlaks kirikuseadustikus ja asjakohases käsiraamatus.

3. PEATÜKK EELK liikmed

§ 7. EELK liikmeks vastu võtmine

EELK liikmed on need, kes on ristimise kaudu või muul kirikuseadustikus kirjeldatud viisil kiriku liikmeks vastu võetud.

§ 7¹. EELK liikme õigused ja kohustused

(1) EELK liikmel on kirikuseadustikus sätestatud korras õigus osa saada jumalateenistustest ja kiriklikest talitustest ning osaleda kiriku tegevuses.

(2) EELK liige on kohustatud elama ristimisel ja konfirmatsioonil antud töotuste kohaselt kristlikku elu, osa saama sõnast ja sakramendist ning toetama koguduse tegevust materiaalselt või vabatahtliku tööga.

(3) EELK liikme muud õigused ja kohustused on sätestatud kirikuseadustikus.

§ 8. EELK liikme kogudus

Iga EELK liige on ühtlasi selle koguduse liige, kus ta on ristitud või mille liikmeks ta avalduse põhjal on koguduse õpetaja poolt vastu võetud.

§ 9. EELK-st väljaastumine

Koguduse liige teatab oma otsusest EELK-st välja astuda kirjalikult koguduse õpetajale.

4. PEATÜKK EELK vaimulikud

4.1. Vaimulike staatus

§ 10. EELK vaimulik

(1) EELK vaimuliku ameti astmed on piiskop, preester (õpetaja) ja diakon.

(2) EELK-s võib vaimuliku ametit pidada üksnes piiskopi ordineeritud isik. EELK teenistuses võib töötada ka mõne teise kiriku vaimulik, kelle ordinatsiooni EELK tunnustab.

(3) Vaimulik annab ordinatsioonil teda ordineeriva piiskopi ees ametivande. Vaimulik on kohustatud pidama ametivannet ja hoidma pihisaladust.

(3¹) Teenistuses oleva vaimulikuga sõlmib teenistuslepingu peapiiskop.

(4) Vaimulikule esitatavad nõuded sätestatakse kirikuseadustikus.

(5) Vaimuliku ametirõivastus määratakse kindlaks kirikuseadustikus.

§ 11. Vaimuliku valimine koguduse nõukogu või koguduse juhatuse liikmeks

EELK teenistuses olevat vaimulikku ei saa valida koguduse nõukogu ega juhatuse liikmeks.

4.2. Peapiiskop ja piiskop

§ 12. Peapiiskop

(1) Peapiiskop on EELK kõrgeim vaimulik juht ja ülemkarjane, kelle õigused ja kohustused tulenevad käesolevast põhikirjast ja kirikuseadustikust.

(2) Peapiiskopi valib kirikukogu EELK teenistuses olevate piiskoppide või preestrite hulgast.

(3) Kui peapiiskopiks on valitud preester, ordineeritakse ta enne peapiiskopi ametisse seadmist piiskopiks.

(4) Peapiiskop astub ametisse tema ametisseadmise järel.

(5) Peapiiskopi kirik (katedraalkirik) on Tallinna toomkirik.

(6) Peapiiskop on ameti poolest Tallinna Püha Neitsi Maarja Piiskopliku Toomkoguduse nõukogu liige ja ta võib osaleda hääleõigusega koguduse juhatuse koosolekul.

§ 13. Piiskop

(1) Piiskop on peapiiskopi alaline asetäitja ja abiline EELK või mõne tema piiskopkonna, diasporaa piirkonna või tööala juhtimisel.

(2) Piiskopi valib kirikukogu EELK teenistuses olevate preestrite hulgast.

(3) Piiskop astub ametisse tema ordineerimise järel.

(4) Konsistoorium määrab vajadusel piiskopi asukohalinna ja katedraalkiriku.

(5) Piiskop on ameti poolest käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud katedraalkiriku koguduse või koguduse, mille liige ta on, nõukogu liige ja ta võib osaleda hääleõigusega selle koguduse juhatuse koosolekul.

(6) Piiskopi õigused ja kohustused on sätestatud kirikuseadustikus ja määratud peapiiskopi ettepanekul konsistooriumi otsusega.

(7) Kui ametis on rohkem kui üks piiskop, kehtestab konsistoorium peapiiskopi asendamise korra.

4.3. Praostkonna praost ja abipraost

§ 14. Praost ja abipraost

(1) Praost on preester, kes juhib praostkonda. Abipraost on praosti alaline asetäitja ja abiline. Praosti valib neljaks aastaks ametisse praostkonna sinod. Valitud praosti kinnitab ametisse konsistoorium. Praosti ametist lahkumise korral täidab tema kohuseid abipraost kuni uue praosti valimiseni.

(2) Kui praostkonnas pole praosti ja abipraosti, võib konsistoorium määrata praostkonda ajutiselt juhtima ühe praostkonna õpetajatest või anda praostkonna hooldada mõnele teisele praostile või piiskopile.

(3) Abipraosti valib neljaks aastaks ametisse praostkonna sinod. Valitud abipraosti kinnitab ametisse konsistoorium.

§ 15. Praosti ja abipraosti volituste peatamine

Konsistooriumil on õigus kirikuseadustikus ettenähtud juhtudel tähtajaliselt peatada praostkonna praosti või abipraosti volitused.

4.4. Koguduse õpetaja

§ 16. Koguduse õpetaja

(1) Koguduse õpetaja on koguduse vaimulik juht ja karjane. Koguduse õpetaja ametis saab olla ainult preestriks ordineeritud vaimulik. Tema õigused ja kohustused sätestatakse kirikuseadustikus.

(2) Koguduse õpetaja kinnitab ametisse ja vabastab ametist konsistoorium kirikuseadustikus sätestatud korras.

4.5. Teised vaimulikud

§ 17. Koguduse abiõpetaja ja diakon

Abiõpetaja ja diakon on koguduse õpetaja abilised, kelle määrab ametisse ja vabastab ametist peapiiskop. Nad määratakse ametisse koguduse õpetaja ettepanekul ja koguduse nõukogu nõusolekul.

§ 18. Vikaarvaimulik

Vikaarõpetaja ja vikaardiakoni määrab ametisse konsistoorium.

§ 19. Kaplan

Kaplan on teatud tööalal tegutsev vaimulik, kelle ülesanded ja kohustused EELK ees määrab kindlaks konsistoorium.

4.6. Vaimulike alluvus ja järelevalve nende tegevuse üle

§ 20. Vaimulike alluvus

(1) Vaimulikud alluvad järgmise korra kohaselt:

- 1) piiskop allub peapiiskopile;
- 2) praost praostkonna juhina allub peapiiskopile ja piiskopile;
- 3) preester koguduse juhina või muude EELK-ga seotud tööülesannete täitjana allub peapiiskopile, piiskopile ja praostile;
- 4) diakon allub peapiiskopile, piiskopile, praostile ja koguduse õpetajale ning töötab viimase juhatusel ja vastutusel;
- 5) peakaplan allub peapiiskopile.

(2) Vikaar- ja abiõpetaja, kaplani ning vikaardiakoni alluvuse määrab konsistoorium.

§ 21. Vaimuliku volituste peatamine või vaimuliku tagandamine

(1) Peapiiskopil või piiskopil on kirikuseadustikus ettenähtud juhtudel õigus tähtajaliselt peatada vaimuliku volitused.

(2) Konsistooriumil on kirikuseadustikus ettenähtud juhtudel õigus tagandada preester või diakon vaimulikust ametist.

5. PEATÜKK EELK juhtimine

5.1. Kirikukogu

§ 22. Kirikukogu

Kirikukogu on EELK kõrgeim seadusandlik ja korraldav organ. Kirikukogu otsused on kohustuslikud tervele EELK-le, tema ametiisikutele ja kogudustele.

§ 23. Kirikukogu otsustusvõime ja juhtimine

(1) Kirikukogu on otsustusvõimeline, kui ta on korrakohaselt kokku kutsutud ja kui kohal on vähemalt kolm viiendikku tema liikmetest.

(2) Kirikukogu istungjärku juhatab peapiiskop või kirikukogu valitud abijuhataja.

(3) Kirikukogu tegutseb enda vastu võetud kodukorra alusel.

§ 24. Kirikukogu liikmed ameti poolest

(1) Kirikukogu liikmed on ameti poolest peapiiskop, piiskop, kantsler, assessor ja praostkonna praost.

(2) Peapiiskop *emeritus* ja piiskop *emeritus* võivad kirikukogu istungjärgust osa võtta hääleõigusega.

§ 25. Kirikukogu valitavad liikmed

(1) Kirikukogu valitavad liikmed on iga praostkonna sinodi poolt oma liikmete hulgast valitud kolm esindajat, arvestades, et nende hulgas oleks vähemalt üks vaimulik ja üks ilmik ning Vaimulike konverentsi poolt oma liikmete hulgast valitud kaks esindajat.

(2) Kirikukogu valitavale liikmele valitakse samal põhimõttel asendusliige.

(3) Kirikukogusse kuulub peapiiskopi nimetatud kaks kaplanaatide esindajat.

§ 26. Kirikukogu liikme volitused

Kirikukogu valitud liikme volitused kestavad neli aastat.

§ 27. Kirikukogu pädevus

Kirikukogu pädevuses on:

- 1) kirikuseaduste vastuvõtmine;
- 2) piiskopliku nõukogu ettepanekul kõrgeima astmena õpetuslike ja liturgiliste küsimuste otsustamine;
- 3) EELK arengukava kinnitamine;
- 4) peapiiskopi, piiskopi, konsistooriumi kantsleri ja assessori valimine ning ennetähtaegne tagasikutsumine;
- 5) komisjonide valimine;
- 6) EELK majandusaasta aruande kinnitamine ning eelarve vastuvõtmine;

- 7) EELK tegevusaruande arutamine;
- 8) vajadusel audiitori nimetamine;
- 9) sihtasutuste, äriühingute, mittetulundusühingute jt juriidiliste isikute asutamise, reorganiseerimise, jagunemise, ühinemise ja lõpetamise üle otsustamine;
- 10) EELK koguduse asutamise, vastuvõtmise, ühinemise, jagunemise ja lõpetamise üle otsustamine;
- 11) kogudustele koormiste seadmine;
- 12) teiste põhikirjas nimetatud ning muude EELK-d puudutavate tähtsamate küsimuste otsustamine.

§ 28. Kirikukogu otsuste täitmise peatamine

(1) Peapiiskopil on põhjendatud juhul õigus peatada kirikukogu otsuse täitmine, välja arvatud tema enda peale esitatud kaebuse asjus tehtud otsus.

(2) Peapiiskopi poolt peatatud kirikukogu otsusega seotud küsimust menetletakse järgmise korra kohaselt:

- 1) peapiiskop teavitab kirikukogu liikmeid kirikukogu otsuse peatamisest, näidates ära otsuse peatamise põhjuse, kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates;
- 2) peapiiskop kutsub kuu aja jooksul tema poolt kirikukogu otsuse peatamise otsuse tegemisest arvates kokku kirikukogu;
- 3) kirikukogu võtab peapiiskopi poolt peatatud kirikukogu otsusega seotud küsimuses vastu uue otsuse, kui selle vastu võtmise poolt hääletab kolm viiendikku kirikukogu istungjärgul osalenud liikmetest.

§ 29. Konsistooriumi õigused kirikukogu pädevuses olevate otsuste vastu võtmisel

Kui kirikukogu ei saa kokku kutsuda või ta ei saa oma ülesandeid täita, siis võib kirikukogu pädevusse kuuluva otsuse vastu võtta konsistoorium. Nimetatud korras ei saa muuta kiriku õpetuse aluseid.

5.2. Konsistoorium

§ 30. Konsistoorium

Konsistoorium on EELK valitsus, mille asukoht on Tallinnas.

§ 31. Konsistooriumi liikmed

(1) Ameti poolest on konsistooriumi liikmed ametis olev peapiiskop ja piiskop. Peapiiskop on konsistooriumi president.

(2) Konsistooriumi valitavad liikmed on kantsler ja kaks kuni neli assessorit. Kantsler juhhib konsistooriumi kanteleid ja kiriku majanduselu.

(3) Konsistooriumi kantsleri ja assessori ametiaeg on neli aastat. Uue peapiiskopi ametisse astumisel loetakse kantsler ja senised assessorid ametist lahkunuks ja samast hetkest astuvad ametisse kantsler ja assessorid, kes valiti pärast uue peapiiskopi valimist.

(4) Tunnistatud kehtetuks 28.04.2021.

§ 32. Konsistooriumi istung

Konsistooriumi istungi kutsub kokku ja seda juhatab peapiiskop, piiskop või kantsler.

§ 33. Konsistooriumi otsuse vastu võtmine

(1) Konsistoorium võib vastu võtta otsuse, kui istungil osaleb üle poole konsistooriumi liikmetest, sealhulgas peapiiskop, piiskop või peapiiskoppi asendama määratud vaimulikust assessor.

(2) Peapiiskopil on õigus peatada konsistooriumi otsuse täitmine, andes küsimuse uuesti otsustamiseks konsistooriumi järgmisele istungile. Kui konsistoorium jääb oma otsuse juurde, lahendab küsimuse kirikukogu.

§ 34. EELK esindamine õigustoimingutes

Peapiiskopil, piiskopil ja kantsleril on õigus esindada EELK-d kõigis õigustoimingutes üksi. Teised konsistooriumi liikmed võivad esindada EELK-d kõigis õigustoimingutes ühiselt.

§ 35. Konsistooriumi pädevus

Konsistooriumi pädevuses on:

- 1) kirikukogu otsuste täideviimine;
- 2) EELK asjaajamise korraldamine ning järelevalve praostkondade ja koguduste majandustegevuse üle;
- 3) EELK majandusaasta aruande ja EELK eelarve eelnõu koostamine;
- 4) kõik muud küsimused, mis põhikirja ja kirikuseadustiku järgi kuuluvad konsistooriumi pädevusse või mis ei kuulu ühegi teise organi pädevusse.

5.3. Piiskoplik nõukogu ja piiskoppide kogu

§ 36. Piiskoplik nõukogu

Piiskoplik nõukogu on peapiiskopile abiks kiriku juhtimisel ja oluliste kirikuelu küsimuste käsitlemisel, samuti kiriku õpetuslike seisukohtade kujundamisel.

§ 37. Piiskopliku nõukogu koosolek

(1) Piiskopliku nõukogu kutsub kokku peapiiskop ja seda juhatab peapiiskop või piiskop.

(2) Piiskoplik nõukogu on otsustusvõimeline, kui koos on üle poole tema liikmetest, sealhulgas peapiiskop või piiskop.

§ 38. Piiskopliku nõukogu liikmed

Piiskopliku nõukogu liikmed on peapiiskop, piiskop, praostkonna praost, peapiiskopi poolt kirikukogusse nimetatud kaks kaplanaatide esindajat, konsistooriumi liikmed ning kaks Vaimulike konverentsi poolt kirikukogusse valitud liiget. Peapiiskop *emeritus* ja piiskop *emeritus* võivad piiskopliku nõukogu koosolekust osa võtta hääleõigusega.

§ 39. Piiskopliku nõukogu pädevus

Piiskopliku nõukogu pädevuses on:

- 1) õpetusse ja liturgiasse puutuvate otsuste vastuvõtmine;
- 2) soovitude andmine konsistooriumile ja teistele kiriku organitele kirikuelu paremaks juhtimiseks ja korraldamiseks;
- 3) usu ja kõlbluse alal tekkivate üldiste küsimuste lahendamine.

§ 39¹. Piiskoppide kogu liikmed ja pädevus

(1) Piiskoppide kogu liikmed on peapiiskop ja piiskopid.

(2) Piiskoppide kogu langetab otsuse, kui selle poolt on kõik piiskoppide kogu liikmed.

(3) Piiskoppide kogu pädevuses on:

- 1) soovitude andmine konsistooriumile ja teistele kiriku organitele kirikuelu paremaks juhtimiseks ja korraldamiseks;
- 2) vaimuliku ameti pidamist puudutavate üksikküsimuste lahendamine;
- 3) usu ja kõlbluse alal tekkivate üksikute vaidlusküsimuste lahendamine.

(4) Piiskoppide kogu puudumise korral lahendab vaimuliku ameti pidamist puudutavad üksikküsimused konsistoorium ning usu ja kõlbluse alal tekkivad üksikud vaidlusküsimused piiskoplik nõukogu.

5.4. Vaimulike konverents

§ 40. Vaimulike konverents

(1) Vaimulike konverentsi liikmed on EELK vaimulikud.

(2) Vaimulike konverents võib § 41 p. 1 nimetatud küsimusi otsustada, kui kohal on üle poole EELK teenistuses olevatest kõrgema teoloogiaharidusega vaimulikest. Nimetatud küsimuste otsustamisel on hääleõigus ainult Vaimulike konverentsi kõrgema teoloogiaharidusega liikmetel.

(3) Vaimulike konverentsi kodukord sätestatakse kirikuseadustikus.

§ 41. Vaimulike konverentsi pädevus

Vaimulike konverentsi pädevuses on:

- 1) õpetuse aluste muutmise, liturgia käsiraamatu ja õpetusliku sisuga oikumeeniliste kokkulepete heakskiitmine enne küsimuse otsustamist piiskoplikus nõukogus või kirikukogus;
- 2) kahe kirikukogu liikme valimine enda kõrgema teoloogiaharidusega liikmete hulgast;
- 3) muude teoloogiliste või kirikuelu küsimuste arutamine ja soovitude andmine kirikukogule, konsistooriumile, piiskoppide kogule, piiskoplikule nõukogule ja teistele kiriku organitele.

5.5. Piiskopkond ja praostkond

§ 41¹. Piiskopkond

(1) Piiskopkond on EELK struktuuriüksus, mis koosneb kirikukogu kindlaks määratud praostkondadest.

(2) Piiskopkonda juhib piiskop.

§ 42. Praostkond

(1) Praostkond on EELK struktuuriüksus, mis koosneb kirikukogu kindlaks määratud kogudustest.

(2) Praostkonna sinod on praostkonna esinduskogu.

§ 43. Praostkonna sinod

(1) Praostkonna sinodi kutsub vähemalt üks kord aastas kokku ja seda juhatab praost, peapiiskop või piiskop.

(2) Sinod on otsustusvõimeline, kui koos on üle poole tema liikmetest, sealhulgas kokkukutsuja.

§ 44. Praostkonna sinodi liikmed ameti poolest

(1) Ameti poolest on sinodi liikmed praost, praostkonna koguduste õpetajad, abiõpetajad, diakonid ja praosti alluvuses töötavad vikaarvaimulikud.

(2) Peapiiskopil, piiskopil või nende esindajal on õigus sinodi koosolekust osa võtta hääleõigusega.

§ 45. Praostkonna sinodi valitavad liikmed

Praostkonna sinodi valitavad liikmed on iga koguduse nõukogu poolt enda liikmete või juhatuse liikmete hulgast neljaks aastaks valitud kaks ilmikliiget.

§ 46. Praostkonna sinodi pädevus

(1) Praostkonna sinodi pädevuses on praostkonna kogudustele koormiste seadmine ning muud põhikirjas ja kirikuseadustikus sätestatud õigused ja kohustused. Sinodi otsused on kohustuslikud tervele praostkonnale, tema kogudustele ja ametiisikutele.

(2) Konsistooriumil on õigus peatada praostkonna sinodi otsuse täitmine ja anda see uuesti läbivaatamiseks. Kui sinod jääb oma otsuse juurde, võib konsistoorium selle esitada lõpliku otsuse tegemiseks kirikukogule.

6. PEATÜKK

EELK kogudus ja selle juhtimine

6.1. Kogudus ja selle juhtimine

§ 47. Kogudus

EELK kogudus on kihelkondlikul või muul alusel koondunud kristlaste ühendus.

§ 48. Koguduse õpetaja

(1) Kogudusel on ainult üks koguduse õpetaja.

(2) Õpetaja puudumisel määrab konsistoorium kirikuseadustikus ettenähtud korras kogudusele hooldajaõpetaja. Hooldajaõpetajal on kõik koguduse õpetaja õigused ja kohustused.

§ 49. Koguduse juhtimine

Koguduse juhtimisorganid on täiskogu, nõukogu ja juhatus.

§ 50. Koguduse juhtimisorgani otsuste täitmise peatamine ja otsuste tühistamine

(1) Praostkonna praostil, piiskopil ja peapiiskopil on õigus peatada kirikus kehtiva korraga vastuolus oleva või koguduse tegevust kahjustava koguduse juhtimisorgani otsuse täitmine ning nõuda selle muutmist kuu aja jooksul. Kui koguduse organ jääb oma otsuse juurde, võib konsistoorium selle tühistada.

(2) Peapiiskopil või piiskopil on õigus kirikuseadustikus sätestatud korras kokku kutsuda koguduse juhtimisorgani koosolek ja nimetada selle juhataja.

6.2. Koguduse täiskogu

§ 51. Koguduse täiskogu

Koguduse täiskogusse kuuluvad kõik konfirmeeritud koguduse liikmed, kes eelmisel või jooksva kalendriaastal on käinud armulaua ning tasunud liikmemaksu või teinud liikmeannetuse ning kelle õigusi ei ole kirikukari korras piiratud.

§ 52. Koguduse täiskogu koosolek

(1) Täiskogu koosoleku kutsub kokku ja seda juhatab koguduse õpetaja või praost vähemalt ühel korral nelja aasta jooksul. Juhul kui täiskogu täidab koguduse nõukogu ülesandeid, tuleb täiskogu kokku kutsuda nõukogu kokkukutsumise alustel.

(2) Täiskogu on otsustusvõimeline, kui ta on korra kohaselt kokku kutsutud.

§ 53. Koguduse täiskogu pädevus

(1) Täiskogu pädevuses on koguduse nõukogu liikmete ja nende asendusliikmete valimine kirikuseadustikuga sätestatud korras. Koguduse õpetaja taotlusel võib konsistoorium kehtestada nõukogu liikmete teistsuguse valimiskorra, määrates kindlaks koguduseliikmete rühma ja nõukogu liikmete arvu, keda koguduseliikmete rühm võib valida koguduse nõukokku.

(2) Täiskogul on õigus jätta konsistooriumi loal koguduse nõukogu valimata. Sel juhul täidab täiskogu kõiki koguduse nõukogu ülesandeid.

6.3. Koguduse nõukogu

§ 54. Koguduse nõukogu

(1) Koguduse nõukogus on 7 kuni 30 valitavat liiget.

(2) Nõukogu valitavad liikmed valib täiskogu enda liikmete hulgast. Enne valimisi määrab nõukogu kindlaks nõukogu valitavate liikmete ja nende asendusliikmete arvu. Nõukogu valitava liikme volitused kestavad neli aastat.

(3) Koguduse õpetaja ja abiõpetaja on nõukogu liikmed ameti poolest, koguduse diakon võib nõukogu koosolekust osa võtta sõnaõigusega.

(4) Nõukogu koosoleku kutsub vähemalt üks kord aastas kokku ja seda juhatab koguduse õpetaja või praost. Kui vähemalt kolmandik nõukogu liikmeid seda nõuab, siis koguduse õpetaja või praost on kohustatud nõukogu kokku kutsuma. Nõukogu on otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole tema liikmetest ning koosoleku kokkukutsuja.

(5) Koguduse nõukogu võib otsuse vastu võtta kokku tulemata, kasutades isikut tuvastada võimaldavaid tehnilisi vahendeid. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on enam kui pool nõukogu liikmetest. Sellisel viisil ei tohi otsust vastu võtta koguduse täiskogu, kes täidab nõukogu ülesandeid ega otsuseid, mis eeldavad salajast hääletamist.

§ 55. Koguduse nõukogu ülesanded

Nõukogu ülesanded on:

- 1) olla koguduse vaimulikele toeks koguduse usulisel ja kõlbelisel ülesehitamisel ja edendada koguduse tegevust;
- 2) koguduse juhatuse liikmete ning sinodisaadikute ja nende asendusliikmete valimine ja ennetähtaegne tagasikutsumine;

- 3) järelevalve koguduse majandustegevuse ja raamatupidamise üle;
- 4) vajadusel audiitori nimetamine;
- 5) koguduse majandusaasta aruande kinnitamine ja eelarve vastuvõtmine;
- 6) koguduseliikme maksude ja nende tasumise tähtpäevade kinnitamine;
- 7) muud kirikuseadustikus ettenähtud ülesanded ja kohustused.

§ 56. Koguduse nõukogu liikme või nõukogu volituste peatamine või lõpetamine

(1) Kui koguduse nõukogu liige kahjustab koguduse tegevust, on konsistooriumil õigus tema volitused tähtajaliselt peatada või lõpetada.

(2) Kui koguduse nõukogu ei täida oma ülesandeid või kahjustab koguduse tegevust, samuti kui nõukogu liikmete arv on langenud alla kahe kolmandiku kindlaksmääratud või kui koguduse õpetaja seda taotleb, on konsistooriumil õigus kuulutada välja uued nõukogu valimised. Sel juhul määrab valimiste läbiviimise korra konsistoorium.

6.4. Koguduse juhatus

§ 57. Koguduse juhatus

(1) Koguduse juhatuses on 2 kuni 8 valitavat liiget.

(2) Juhatus valitavad liikmed valib neljaks aastaks ametisse koguduse nõukogu. Vajadusel valib koguduse nõukogu juhatuse aseesimehe. Juhatuses esimees ja aseesimees valitakse koguduse nõukogu liikmete hulgast, teised juhatuse valitavad liikmed valitakse koguduse täiskogu liikmete hulgast.

(3) Juhatuses valitud liikme kutsub ennetähtaegselt tagasi koguduse nõukogu.

(4) Koguduse õpetaja ja abiõpetaja on juhatuse liige ameti poolest, koguduse diakon võib juhatuse koosolekust osa võtta sõnaõigusega.

§ 58. Koguduse juhatuse ülesanded

Juhatuses ülesanded on:

- 1) olla koguduse vaimulikele toeks koguduse usulisel ja kõlbelisel ülesehitamisel ja edendada koguduse tegevust;
- 2) koguduse vara valitsemine ning majandustegevuse ja raamatupidamise korraldamine;
- 3) koguduse majandusaasta aruande ja eelarve eelnõu koostamine;
- 4) nõukogu otsuste elluviimine;
- 5) koguduse õpetaja kirjalikul nõusolekul koguduse töötajate töölevõtmine ja ametist vabastamine;
- 6) muude asjade korraldamine, mis on kirikuseadustikus juhatuse pädevusse antud või mis ei ole koguduse õpetaja, täiskogu ega nõukogu pädevuses.

§ 59. Koguduse juhatuse koosolek

(1) Juhatuses koosoleku kutsub kokku ja seda juhatab juhatuse esimees või koguduse õpetaja.

(2) Juhatus on otsustusvõimeline, kui koos on üle poole tema liikmetest, nende hulgas juhatuse esimees või koguduse õpetaja.

(3) Koguduse juhatus võib otsuse vastu võtta kokku tulemata, kasutades isikut tuvastada võimaldavaid tehnilisi vahendeid. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on enam kui pool juhatusel liikmetest.

§ 60. Koguduse esindamine õigustoimingutes

(1) Juhatus esindab kogudust kui juriidilist isikut.

(2) Koguduse õpetajal, juhatusel esimehel ja aseesimehel on õigus esindada kogudust kõikides õigustoimingutes üksi. Teised juhatusel liikmed võivad esindada kogudust kõigis õigustoimingutes ühiselt.

§ 61. Konsistooriumi õigus koguduse juhatusel erakorraliste valimiste väljakuulutamiseks

Kui koguduse juhatus ei täida oma ülesandeid või kahjustab koguduse tegevust, samuti kui juhatusel liikmete arv on langenud alla kahe kolmandiku kindlaksmääratud või kui koguduse õpetaja seda taotleb, on konsistooriumil õigus kuulutada välja uued juhatusel valimised. Sel juhul määrab valimiste läbiviimise korra konsistoorium.

7. PEATÜKK Kirikuvarad

§ 62. EELK ja koguduste vara

(1) EELK ja koguduste varad moodustavad tulu olemasolevalt varalt, annetused, pärandused, liikmemaksud ja -annetused, korjandused ja muud seaduslikud tulud.

(2) EELK ja koguduste vara kasutatakse põhikirjas sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks.

§ 63. Tehingud kogudusele kuuluva varaga

(1) Kogudusele kuuluva kinnisasja võõrandamiseks või pantimiseks või kinnisasjale hoonestusõiguse, ostueesõiguse, kasutusvalduse või isikliku servituudi seadmiseks, samuti sihtasutuse ja äriühingu asutamiseks või äriühingus enamusosaluse omandamiseks annab loa konsistoorium.

(2) Kogudusele kuuluva ajaloolise või kunstilise väärtusega vallasvara võõrandamiseks või pantimiseks annab loa konsistoorium.

§ 64. Kogudusele kuuluva vara rendile või kasutamiseks andmine

Kogudusele kuuluva kinnisasja rendile või kasutada andmiseks või ajaloolise või kunstilise väärtusega vallasvara teisele isikule kasutada andmiseks annab loa praostkonna praost.

8. PEATÜKK Järelevalve

§ 65. Majandustegevuse järelevalve

(1) Järelevalve teostamiseks konsistooriumi majandustegevuse üle valib kirikukogu oma liikmete hulgast vähemalt kolmeliikmelise revisjonikomisjoni. Revisjonikomisjoni liikmeks ei või olla konsistooriumi liige. Revisjonikomisjoni liikme volitused kestavad neli aastat.

(2) Järelevalve teostamiseks koguduse juhatuse majandustegevuse üle valib koguduse nõukogu revisjonikomisjoni või revidendi. Revisjonikomisjoni liikmeks või revidendiks ei või olla koguduse juhatuse liige. Revisjonikomisjoni liikme või revidendi volitused kestavad neli aastat.

(3) Revisjonikomisjoni liikmed valivad endi hulgast komisjoni esimehe.

§ 66. Revisjoni korraldus

(1) Revisjonikomisjoni esindaja või revident esitab kirikukogule või koguduse nõukogule ülevaate kiriku vara kasutamise ja säilimise kohta üheaegselt EELK majandusaasta aruande arutamiseks kirikukogus või koguduse nõukogus.

(2) Revisjonikomisjoni esimees või revident võib oma ülesannetesse kuuluvais asjus võtta sõnaõigusega osa konsistooriumi istungitest või koguduse juhatuse koosolekutest.

(3) Revisjoni korralduse sätestab kirikuseadustik.

9. PEATÜKK

Kirikukari

§ 67. Kirikukari rakendamine

(1) EELK liikme, kes järjepidevalt levitab valeõpetust või toimib kõlvaltult, võib koguduse õpetaja, praost, piiskop või peapiiskop kirikukari korras arvata välja armulauaosadusest ja piirata tema õigusi koguduse liikmena, kuni ta meelt parandab.

(2) Kirikukari rakendamine sätestatakse täpsemalt kirikuseadustikus.

§ 68. Tunnistatud kehtetuks 28.04.2021.

§ 69. Tunnistatud kehtetuks 28.04.2021.

§ 70. Tunnistatud kehtetuks 28.04.2021.

10. PEATÜKK

Muud sätted

§ 71. Rakendussätted

(1) Põhikirjas nimetatud ametiisikule ja esindajale esitatavad nõuded sätestatakse kirikuseadustikuga.

(2) Valitud või nimetatud isiku volitused lõpevad, kui ta ei vasta enam eeldustele, mille põhjal ta valiti.

(3) Kiriku, praostkonna või koguduse juhtimisorgani liige osaleb vastava juhtimisorgani töös isiklikult.

§ 72. Valitud liikme volituste peatamine

Kirikukogu, praostkonna sinodi või koguduse nõukogu valitud liikmel on õigus oma volitused selle organi liikmena isikliku avalduse alusel tähtajaliselt peatada. Volituste peatamise ajal asendab teda asendusliige.

§ 73. Ametisse valitud või nimetatud ametiisiku tagasikutsumine

(1) Peapiiskop, kirikukogu, Vaimulike konverents, praostkonna sinod ja koguduse nõukogu võivad kirikuseadustikus sätestatud korras tagasi kutsuda enda ametisse valitud või nimetatud esindaja või ametiisiku.

(2) Kirikukogu saab peapiiskopi või piiskopi tagandamise võtta päevakorda vähemalt ühe kolmandiku kirikukogu liikmete nõudmisel. Tagandamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud kaks kolmandikku kirikukogu liikmetest.

§ 74. Põhikirja muutmine

Põhikirja muutmine kuulub kirikukogu pädevusse. Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud vähemalt kaks kolmandikku kirikukogu liikmetest.

§ 75. EELK tegevuse lõpetamine

EELK lõpetab tegevuse Issanda Jeesuse Kristuse taastulemisel.
